

RAADSCOMMISSIE 04-06-2015

Inspraaknotitie Agenda Sociaal en Maatschappelijk Domein

Voorzitter,

In oktober vorig jaar is besloten het definitieve advies van de toenmalige cliënten- en adviesraden over de structuur van de herinrichting van een georganiseerde vorm van inwonersvertegenwoordiging op het sociale domein over te nemen. Aanleiding van deze herinrichting was enerzijds de gemeentelijke herindeling per 1 januari 2014 en anderzijds het besluit van de overheid om gemeenten per 1 januari 2015 op grond van de nieuwe Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet een brede, integrale verantwoordelijkheid te geven voor de ondersteuning van haar inwoners op het sociaal domein.

Alle bestaande cliënten- en adviesraden van de verschillende kernen werden opgeheven en er werden twee nieuwe adviesraden in het leven geroepen, te weten de Inwoners-adviesraad en de Cliënten-adviesraad. Begin april hebben de wethouders de Jager en Stegeman de beide adviesraden officieel geïnstalleerd. De adviesraden zijn voortvarend van start gegaan. Wij realiseerden ons dat de gemeente nieuwe verantwoordelijkheden heeft gekregen waarbij ondersteuning van inwoners, gericht op zelfredzaamheid (eigen kracht) en participatie (meedoen) centraal staat. Wij realiseerden ons daarbij ook dat hier een zware opgave ligt, namelijk dat met minder middelen méér gedaan moet worden. “Nieuw en Anders !”

Op de agenda vanavond staat de bespreking van de 1e kwartaalrapportage sociale agenda. Het college concludeert dat de uitvoering van het beleid in het eerste kwartaal van 2015 goed is verlopen. Overwegend zien we tevreden mensen en worden de eerste successen zichtbaar, aldus het college. Maar we zien ook zorgen en een gevoel van onduidelijkheid. Terecht wordt daarbij vermeld dat we nog maar nét zijn gestart en dat er daarom nog geen structurele conclusies aan verbonden kunnen worden.

U kunt zich voorstellen dat de nieuwe Cliënten-adviesraad, 2 maanden geleden van start gegaan, zich in de beoordeling van deze 1e kwartaalrapportage terughoudend opstelt. Maar de adviesraad realiseert zich hoe zwaar de nieuwe opgave voor de gemeente is. Hoezeer de betrokken ambtenaren hun uiterste best doen om op een verantwoorde wijze invulling te geven aan deze omvangrijke operatie en hiervoor spreken we ook onze waardering uit. Veranderingen doorvoeren is altijd moeilijk, zéker als het over kwetsbare mensen gaat die afhankelijk zijn van de zorg en aandacht van de gemeente. Het moet dan ook een bijzondere opsteker voor de gemeente zijn geweest dat gisteren bekend werd gemaakt dat de MO-groep, de werkgevers in de welzijnssector, na onderzoek hebben geconcludeerd dat Alphen aan den Rijn tot de tien beste, Góuden gemeenten gerekend mag worden !

Uiteraard willen we allemaal goed kunnen volgen of de nieuwe aanpak bijdraagt aan de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie van kwetsbare inwoners. Terecht dat het college daarom besloten heeft om te laten onderzoeken hoe het er feitelijk voorstaat op dit gebied. Medio vorig jaar is een onafhankelijke nulmeting uitgevoerd die laat zien hoe mensen zélf aankijken tegen hun eigen functioneren op belangrijke leefgebieden, zoals zelfverzorging, mobiliteit, financiën, enz. Onlangs zijn de resultaten van deze nulmeting voor advies aan de twee nieuwe adviesraden voorgelegd en wij zullen ons op korte termijn daarover beraden.

Terugkomend op de eerste voorzichtige conclusies over de gang van zaken in het 1e kwartaal valt niet te ontkennen dat er zich ook de nodige problemen hebben voorgedaan.

De Cliënten-adviesraad heeft met belangstelling geluisterd naar de ervaringen van de cliëntenondersteuners die héél direct betrokken zijn bij de dagelijkse praktijk.

Onder meer de volgende aandachtspunten kwamen daarbij naar voren:

- Goede communicatie naar de doelgroepen is uitermate belangrijk en behoeft verbetering en intensivering. Niet alleen in omvang maar ook in kwaliteit. We denken daarbij aan de klachten over de wijze waarop brieven aan cliënten zijn geformuleerd. Verkeerde toonzetting en onvoldoende inlevingsvermogen stelden we vast. Terecht is dit probleem nu opgepakt en we gaan ervan uit dat een en ander structureel is verbeterd.
- Tom in de buurt functioneert nog lang niet volgens de verwachtingen. De kwaliteit van de dienstverlening van verschillende participanten van Tom laat te wensen over. Ook de bekendheid van het bestaan van Tom in de buurt en wat van Tom mag worden verwacht is nog onvoldoende. Er worden nu maatregelen genomen om deze ongewenste situatie te verbeteren.
- De cliëntenondersteuners zijn nog té onbekend en worden nog te weinig ingezet. Medewerkers van Tom weten nog té weinig van het bestaan van deze ondersteuners. Opnieuw speelt gebrekkige communicatie hierbij een grote rol, aldus de cliëntenondersteuners.
- Er zijn volgens hen inwoners tussen wal en schip gevallen. Bij de gemeente is dit nu bekend en het wordt door de ambtenaren opgepakt. Het betreft hier de inwoners die vallen in de categorie Zorg Zwaarte Pakket kleiner dan 5.

Ook de aanhoudende, negatieve signalen over de uitvoering van het herindiceringsproces hulp bij het huishouden baren ons zorgen. Met de direct betrokken partijen Participe, ActiVite en IZO worden nu indringende gesprekken gevoerd om deze gang van zaken op korte termijn structureel te verbeteren.

De problemen rond het afwijzen van de aanvraag voor een traplift liggen ons nog vers in het geheugen. De krantenkoppen logen er niet om. Landelijke bekendheid kreeg onze gemeente over deze casus en Alphen aan den Rijn werd aangehaald als een voorbeeld van hoe het niet moet...

Ook in dit geval ging het onder meer over de toon van de afwijzing. Maar ook over een ander belangrijk aspect en wel het voorzienbaarheidsprincipe. Dit is een nieuwe afwijzingsgrond in onze verordening sociaal domein. Maar over de interpretatie en toepasbaarheid van het voorzienbaarheidsprincipe is nog onduidelijkheid en wij begrijpen dat het bestuur daarover in overleg is met het ministerie en de VNG.

Zolang er nog geen duidelijkheid is lijkt het dus wenselijk dat onze gemeente hiermee uiterst terughoudend omgaat. Door de vorige cliëntenraad is dit meegegeven als punt van zorg en aandacht. Wellicht verdient het de voorkeur om het artikel waarin deze term geregeld is nader te specificeren. De intentie van het geformuleerde beleid komt nu niet op de juiste wijze in de uitvoering tot haar recht.

Samenvattend kan geconcludeerd worden dat er in het 1e kwartaal véél is gebeurd en tot stand gebracht. Algemeen gesproken kan gesteld worden dat het redelijk goed gaat met de uitvoering van het beleid en dat geleerd wordt van de fouten en tekortkomingen. De Cliënten-adviesraad houdt de vinger nadrukkelijk aan de pols en zal niet aarzelen waar nodig het college gevraagd en ongevraagd te adviseren.

C. Slingerland

Voorzitter Cliënten-adviesraad Sociaal Domein